

MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSI JÁNOS.

Telefon szám 63.

Vigasztalan nyugalom.

Makó, aug. 22.

Nem ismerünk az újabbkori magyar történelemben korszakot, amelyben akkora lett volna az általános lehangoltság, mint a mostaniban. Mintha teljesen kihalt volna a nemzet közszelleme. Üresség, sivárság, eszmenélküliség lepte el a közéletet. Olybá tűnik fel a nemzet, mintha életének semmi célja nem volna többé.

A politika szünete ezt a kétségbeesítő ürességet egymagában meg nem magyarázza, hiszen egy nemzetnek szellemi élete nem szünetelhet azért, mivel a politika szünetel. Nem szünetelhet még akkor sem, ha a nemzet azokat a célokat, amelyeket egy bizonyos időben maga elé tűzött, mind elérte volna. A nemzeti élet oly gazdag és sokoldalú, hogy teljes kielégülést sohasem ismer; a kielégített törekvéseket, a megoldott problémákat nyomon követik az újak, a ki nem elégitette, a meg nem oldottak. Csakis így lehet a nemzet haladása folytonos és szakadatlan.

Nem lehet hát a mostani siri csöndet arra magyarázni, hogy most már minden jól van, minden rendbe jött, a nemzetnek nem lehet már mit akarnia, nincs már mit elérnie. Így aztán önkéntelenül is az a másik magyarázat nyomul erőszakkal elé, hogy a nemzet elvesztette a reményt arra, hogy törekvéseit megvalósíthassa és nemzeti létének nagy problémáit a maga céljai szerint megoldhassa.

És ha ez így van, akkor az a politikai átalakulás, amely ennek az évnek június havában ment végbe ebben az országban, valószínűleg katasztrófa számba megy. Mert egy nemzetet a reményvesztésnél, az elcsüggedésnél nagyobb baj. Minden bajt, minden csapást

kiheverhet a nemzet, ha közszelleme ép, élénk, egészséges. Olyan ez, mint a friss, lüktető, egészséges vérkeringés: beforrasztja a sebeket, kiveti a szervezetből a kóros anyagokat, ébren tartja a test energiáját, munkakedvét, alkotó erejét. De ha petyüdt, lankadt a vérkeringés, hiába sértetlen külsőleg a szervezet: ellankad annak ereje, életkedve, elentálló képessége, a kóros anyagok csakhamar elszaporodnak benne és kiölik belőle az erőt, az egészséget, az életet.

Hol látjuk most még csak a nyomást is az ép, élénk és egészséges közszellemnek? Dolgaink „rendbejöttek“, államháztartásunk zavarai elvannak oszlatva, de hol maradt az a felpézsdülés, mely a hosszan elnyúló politikai válságok megoldását, a zavarok elhárítását nyomon szokta követni?

Teljes a pangás a gazdasági és a szellemi életben egyaránt. Nem hallunk egy ép eszmét, nem ismerünk egy egészséges reformtervet. A nemzet munkakedve, vállalkozó szelleme aláhanyatlott. Tespedés, a sorsba való keserű beletörődés: ezek az ország közhangulatának jellemző vonásai.

Ilyen lehetett az ország hangulata Világos után. Akkor is helyreállott a „rend“, megszűntek a zavarok, a nemzet tehát zavartalanul hozzáfoghatott a „munkához“ és a márciusi napok felpézsdülését mégis fölvaltotta a legmélyebb depresszió, nemcsak a szellemi, hanem az anyagi téren is.

Miért? Mert a nemzeti munkának, az igazinak, nem a költségvetés tételei a forrása, hanem a nemzet munkakedve. Ez pedig szoros összefüggésben van a céltudatos, előretörő, pezsgő nemzeti élettel.

A bekövetkezett politikai fordulat a nemzetet kizökkentette a céljai felé vezető útjából. Eléje mered az a rideg kénytelenség, hogy közállapotai, gazdasági és

politikai viszonyai abban a régi lenyüggöttségben maradjanak, amely fejlődését megbénította és a szociális és gazdasági bajok egész özönét zudította reá. Az, amibe eddig reményét vetette és amiért eddig kitartóan küzdött, hogy az ország általános gazdasági felvirágzása emeli ki majd a bajokból: elhalványodott szeméi előtt és eltávolodott előle.

Nem csoda, ha ebben a vigasztalanságban elvesztette munkakedvét, vállalkozási szellemét; nem csoda, ha csüggedésbe merülve, esztelenül, tervtelenül, egyik napról a másikra élve tengeti életét.

□ **A gazdapárt gyűlése.** Vasárnap délután tartotta az országos gazdapártkör vezetősége gyűlését Szabó István országgyűlési képviselő elnöklése alatt. A gyűlésen jelen volt Herceg Sándor országgyűlési képviselő és tizenkét vármegye pártszervezetének kiküldöttjei és a választmány tagjai közül számosan. Megbeszélés tárgyát képezte az új tagok felvétele, továbbá az érszi szervezkedés megbeszélése. Mintegy 60 új tagot vettek fel.

□ **Tüntetés Erődy mellett.** Erődy Sándor főispán kíséretével együtt szombaton este utazott el a fővárosból. Maros-Torda vármegye határán, Nyárádton, a megyei munkapárt küldöttsége fogadta és üdvözölte főispánt. Az első tüntetést Marosugrán, szülőfalujában rendezték mellette. A főispánt és kíséretét vivő vonat délelőtt 10 órakor érkezett meg Marosvásárhelyre. A pályaudvaron ezernél több ember élén Sebestyán Miklós ügyvéd beszélt a polgárság nevében, Erődy Sándor néhány meleg szóval mondta köszönetet a bizalomért. Ezután hosszú kocsisor kíséretében lakására hajtatott. Délben a megyei küldöttségeket fogadta Erődy. Délután 4 órakor népgyűlés volt, amelyen határozati javaslatokkal bizalmat szavaztak a főispánnak s táviratilag üdvözölték a miniszterelnököt. A népgyűlés után a tömeg Erődy lakása elé vonult, ahol újabb üdvözlés volt, amire a főispán hosszabb beszédben válaszolt. Este fáklyásmenetet rendeztek Erődy tiszteletére.

□ **A horvát tartománygyűlést feloszlatták.** A horvát tartománygyűlést ma délelőtt királyi kéziratral feloszlatták. Az új választásokon már az új választási rendet fogják foganatosítani, amely-

nek értelmében minden tizenöt koronát fizető horvát honpolgár aktiv választójoggal bír.

A tartománygyűlés termében majdnem teljes számmal jöttek össze a képviselők. Várták a bán megjelenését. Háromnegyed 11 órakor küldöttség hívta meg a bán a gyűlésbe, hol baldachin alatt, feltett kalppal olvasta fel a királyi kéziratot. A kézirat meglepéssel szól a múlt ülésről, de szükségesnek tartja a feloszlást a tartománygyűlés egy részének a kormányval szemben tanúsított magatartásának megváltozása miatt. A királyi kézirat felolvasása után Te Deum-on vettek részt a tartománygyűlés tagjai, aztán vizsaszatérve, hitelesítették a jegyzőkönyvet.

□ **A miniszterelnök utazása.** Khuen-Héderváry Karoly gróf miniszterelnök szombaton megkezdte nyári szabadságát. Délelőtt 9 óra 20 perckor hédervári birtokára utazott el, ahonnan vasárnap tovább utazott Ostendébe. A miniszterelnök felesége társaságában utazott s Bárcy István dr. titkár is kíséretében van. Khuen-Héderváry gróf elutazása előtt úgy intézkedett, hogy a fontosabb ügydarabokat nyári szabadsága alatt is utána küldjék Ostendébe, ahol azokat elintézni szándékozik. A miniszterelnöknek és feleségének ostendei tartózkodása három hétre van tervezve.

A szabad ipar.

Kisiparosok baja.

Makó, aug. 22.

Gazdasági életünk még manapság is a középkori viszonyok között mozog. Az egyenlőtlen küzdelem ma is olyan mérveket ölt, mint évszázadokkal ezelőtt és valóban az a közmondás járja most is, mint hajdanában: aki bírja, marja. Kartellek, trösztök, illetve részvénytársaságok és mesterséges üzem korlátozások békóiba van szorítva a termelés és ugyanezek fojtogatják a fogyasztók millióit. Ezenkívül a szabad ipar leple alatt kifejlődött kontárság tönkre tette a kisipart, mely régente nemcsak ipari, de főleg nemzeti szempontból is jelentős tényező volt a hazában.

Ami a szabadipart illeti, az ellen még nem lehetne alaposabb kifogást emelni, mivel ezt nem lehet, de nem is szabad korlátok közé szorítani, már csak az egyének érvényesülése miatt sem. Csak hogy manapság a szabadipar gyakorlásával egyre többen élnek vissza. Am az iparszabadság, a szabadipar aligha található általános dicséretre. Legalább az iparosság közt ma már mind sűrűbben hallható olyan hangok,

melyek éppen nem szólnak dicserőleg a minden téren s így a kisipar terén is érvényre jutott szabadság felől. Az ország iparosai bizony visszasírják azt a régi jó időt, amikor még a céhrendszer uralta a tért, mely maradi formája mellett is érvényt szerzett a szorgalomnak és tudásnak s nem szolgáltatta ki az egyént a töke és kontár szabadverseny esélyeinek.

A kisiparosaink által áldottnak mondott céhrendszer idejében ugyanis csak azok üzhettek ipart, akik bizonyosságát adták erre való rátermettségüknek. Az ugynevezett „remekelés“ valódi vizsgálata volt azokra nézve, akik a „meseter“ névre pályáztak. De az sem volt még elégséges, ha a „legény“ jól állotta ki a vizsgát. Ki kellett még mutatni azt is, hogy rendelkezik üzlete berendezéséhez anyagi eszközökkel is. Csak akkor, ha e két fontos tényezőnek a birtokában volt, adták meg neki az engedélyt arra, hogy iparát önállóan gyakorolhassa és csak akkor lett mesterré avatva. Ennek pedig az volt az áldásos eredménye, hogy az akkori kisipar kellő szakismerettel bírva, meg is tudott felelni hivatásának és tisztességes munkáját, szorgalmát a jól megérdemelt anyagi siker is koronázta.

Ma már, sajnos, egészen más képen van minden. Ma nem kell szaktudás, nincs szükség vizsgára, sem remekelésre. Manapság akárki kiválthatja iparengedélyét és nyithat bármily üzletet, ha üzletébe egy szakismerő üzletvezetőt állít be. Mivel pedig ez nem önmagának dolgozik, a tulajdonos pedig nem ért a munkához, előáll az ocsó és silány tömegtermelés, mely a mai nyomoruságos helyzetet előidézi.

Mert az ilyen tisztességtelennek mondható verseny kiveszi a törekvő, de szegény iparos szájából a kenyeret, vagy legalább arra kényszeríti, hogy ő is silány árucikket állítson elő. Ez az egyedüli magyarázata annak a rengeteg panasznak, amely mai iparcikkeink felől hallható.

Ezért káros és hátrányos az iparszabadság úgy a tanult iparosokra, mint az országra nézve. Segíteni ugyan lehetetlen e vizsgázás állapotokon, mert a szabadipar korlátozása az egyéni érvényesülés korlátozásába ütközik. Azonban gondoskodni lehet arról, hogy a törekvő, hazafias kisiparosok megélhetése a szabadipar mellett se legyen veszélyeztetve.

A legfontosabb teendő tehát, hogy a szabadipart üzök tulajdonosai ellen erélyes rendszabályokat alkalmazzunk, hogy hazai kisiparosaink tért nyerhessenek, melyen feltalálhassák boldogulásukat.

— **Az aranka irtása.** A rendőrkapitányság a csendőrség többszöri jelentése alapján tudomására jutott annak a sajnálatos eseménynek, hogy gazdálkodóink, nem tekintve saját kárukat, nem irtják az ugynevezett *arankát*, amely elszaporodva óriási károkat okoz a lucernásokban. Felhívja azért a rendőrkapitányság a gazdálkodókat, hogy irtsák földeiken az *arankát*, mert ellenesben szigorú büntetésben lesz részük.

Székely Bertalan meghalt.

Budapest, aug. 22.

A magyar festőművészre nagy gyász borult tegnap este. Székely Bertalan a kitűnő festőművész, a festőművészeti akadémia igazgatója este 8 órakor Mátyásföldön, ahol veje nyaralójában már közel két év óta leánya gyöngéd és szerető ápolásában részesült, meghalt. Székely Bertalan már régóta betegeskedett, állapota gyakran fordult válságosra, míg most megváltotta szenvedéseitől a halál.

Székely Bertalan halálával mérhetetlen veszteség érte a magyar képzőművészetet s különösen a festőművészeti főiskolát, amelynek fejlesztésén mindaddig munkálkodott, amíg a betegség le nem tette a kóráglyba.

Temetése holnapután, szerdán, délután félhárom órakor lesz a műcsarnokból az egész magyar művészvilág részvételével.

Székely Bertalan, történeti festő született Kolozsvárott, 1835-ben Nemes csnlád sarja, melynek őstyja, Székely Bertalan, 1592-ben kapta nemesi levelét Báthory Zsigmond fejedelemtől. Tanult a kolozsvári ref. kollégiumban; tanulói pályája azonban 1848-ban tanítók hiányában félbeszakadt. 1850. év végével a bécsi politechnikumra ment, de matematikai előkészület hiányában itt nem boldogulhatván, átment a bécsi művészeti akadémiára, ahol 1855-ben első díjat nyerte. Azután Münchenbe került és innen küldte be „II. Lajos holttestének föltalálása a mohácsi csataterén“ című nagy történeti festményét az 1861-ik évi budapesti műkiállításra. Később bejárta Olaszországot. Majd 1870-ben Londonba, Párisba és Hollandiába utazott. 1882-ben a M. Kir. Opera előcsarnokának festésére kapott megbízást. Két évig a bécsi székesegyház kápolnáinak festésével volt elfoglalva. 1886. óta pedig a budai Mátyás-templom falfestményein dolgozott. Tulajdonosa volt a francia becsületrendnek és a Ferencz József rendnek. Halálát lányain kívül Ágost nevű fia gyászolja.

— **A román kereskedelmi szerződés.** A román kereskedelmi szerződésre vonatkozó ratifikációs okmányokat Ausztria és Magyarország, továbbá Románia képviselői kicserélték s ezzel a szeptember 1-én életbe lépő kereskedelmi szerződésre vonatkozó utolsó formalitás is megtörtént. Ez az a szerződés, melynek megkötését már a választások idején s még azután is, mint az ujja született régi szabadelvű párt (most munkapárt a neve) nemzetboldogító munkája ként hirdettek. Azt állították, hogy ez a szerződés azonnal megszűnteti a mostani hallatlan husrágaságot. — Elmúlt azonban a választás, nem volt már szükség tovább ilyen kecsegtetőkre, mindjárt akkor ki is jelentette gróf Serényi földművelésügyi miniszter már a bizottsági tárgyalásnál, hogy bizony ettől a szerződésről senki se várhatja a hus drágaság megszüntetését, mert hiszen az a kontingens, a mely a behozható román marháról szól, a Magyarország husfogyasztása mellett számbavehető csekélység.

NAPI HIREK.

— **Jóváhagyott költségvetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ma arról értesítette Makóváros polgármesteri hivatalát, hogy jóváhagyta a gazdasági iskola 1909—10 évi költségvetését.

— **Halálozás.** Az emberi élet legnagyobb ellensége: a *tüdővész*, mely napról napra több emberi életet olt ki, tegnap ismét megsemmisítette egy fiatal asszonynak életét és gyászába borított szerető férjét, árvává tett anyai ápolást, szeretetet igénylő kis gyermeket és mélyen lesújtott kiterjedt rokonságot. Az elhunyt fiatal asszony *Czinczár Manóné*, született Pollák Gizella, Pollák Sándor gabonakereskedő nővére, ki ugyszólván még alig élt, mikor a végzet kifürkészhetetlen akaratából hozzátartozóinak lelkében kínos fájdalmat okozva, földi szenvedéseitől mindenkorra megszabadult. Temetése ismerőseinek részvételével, hozzátartozóinak és rokonainak fájdalma között ma délelőtt folyt le. Fölötte a könnyekig megható gyászbeszédet *Kecskeméti Ármán dr.* főrabbi mondotta. A gyász szertartás énekeirészeit *Weisz Ármán* főkantort látta el énekkarával.

— **Téglát kérő lakosok.** Mióta az új kórház felépült, annak háta mögött elterülő szőlő részben egész kis kőváros alakult. E városrész lakói hivatkozással arra, hogy az ő gyermekeik a városba járnak be az iskolába 5000 téglát kérnek a várostól egy 208 méter hosszú ut kikövezésére. A kérelmet a legközelebbi közgyűlésen tárgyalja Makóváros képviselőtestülete.

— **A város jövedelmei.** Makóváros közpénztárába a legutóbbi 10 nap alatt a következő jövedelmek folytak be: borfogyasztási adóban 1010 korona 45 fillér, husfogyasztási adóban 949 korona 24 fillér. A vágóhid jövedelméből pedig 399 korona 45 fillér folyt be.

— **A főispán elfogatóparancsa.** Arról az állítólagos zsarolási ügyről, aminek a központjában a bajai főispán és a volt uradalmi intézője állanak, irtunk már. A hihetetlenül hangzó eset kiegészítésül közöljük még a következőket a botrányos ügy jelenlegi állásáról: Ifju Szemző Gyula bajai főispán volt intézőjét, Burtyán Pált, a csendőrség csarolás miatt tartóztatta le, mosá atkisérték a vizsgálóbíróhoz. Dr. Domány Ödön vizsgálóbíróhelyettes három óra hosszat hallgatta ki Burtyánt és azután szabadon bocsátotta. A titokzatos ügy zsarolási részleteiről még most mit sem lehet tudni, miután ugy a nyomozó közegek, mint a bíróság a vizsgálat érdekében nem adnak föl világosítást. Hát mégis titok a „zsarolás“ ügye? És hát valóban a vizsgálat érdekében titok?

— **A nyíregyházai huszárrok.** A Nyíregyházáról tömegesen megszőkött huszárrok ügyében a múlt héten kiszállt Nyíregyházára a szabályszerű bizottság kíséretében a kassai hadbírósg egyik hadbírója, hogy tanukihallgatásokat végezzen. A tanukihallgatások eredménye az lett, hogy a huszár huszárt tegnapelőtt beszállították a kassai helyőrségi fogházba. Az eljárás a csapattesttől való önkéntes távozás címén folyik a huszárrok ellen. — Szóval, az igazság

utban van s ha néhány nap múlva meghozzák az ítéletet, el lehetünk rá készülve — feltéve, hogy nyilvánosságra kerül — hogy alaposan becsüklják a szökött huszárokat, kinzójuknak talán a hajaszála sem görbül meg. Ezt hívják igazságszolgáltatásnak — katonáéknál.

— **Tisza diadalából.** Az aradi királyi ügyészség zsarolás címén ma vádat emelt *Gyenge Ferenc* aradi gépkereskedő, *Tisza István* gróf egyik főkortesé ellen. A vádnak pikáns előzményei vannak. *Gyenge Ferenc* néhány héttel ezelőtt levelet irt *Adler Ándor* gyarmatáru nagykereskedőnek, az aradi munkapárt pöntárosának és követeli, hogy a *munkapárti kasszából ötvenezer koronát folyósítson a részére*. *Gyenge* elmondotta a levélben, hogy neki, mint a függetlenségi eszmék egyik lelkes hívének, ötvenezer koronát ígért a munkapárt, ha leszerel és hozzá csatlakozik. Az ígéret folytán belépett a munkapártba és az ő korteskedésének *uagyrsze volt abban, hogy Tiszát megválasztották*, mert Gájból négyszáz választót szállított. A munkapárt nem reagált *Gyenge* levelére, mire a gépkereskedő egy másik levélben azt irta *Adler*nek, ha nem fizetik ki a kikötött összeget, leleplezi a munkapártot. *Adler Ándor* zsarolás miatt feljelentette a gépkereskedőt, aki a királyi ügyészség, mivel nem tudta állításait igazolni, — ma vád alá helyezte.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek:* Kása Lajos, Labás Ilonával, Navai István Domokos Rozáliával. — *Házasságot kötöttek:* Stráhl Vilmos Lóbl Fánival. — *Elhaltak:* Pollák Gizella Czinczár Manóné 35 éves, Bence Viktória 6 hónapos, Kis Etel 2 éves korában.

Luzja és Fülöp megegyeztek.

Vége az apanázsnak.

Régi pereskedésnek vetett véget egy egyezés, melyről egy párisi távirat szól. Kóburg, Fülöp herceg és Luzja hercegnő volt felesége között hosszas egyezkedési tárgyalások után létrejött a béke. Luzja hercegnő öt évvel ezelőtt vált el férjétől s akkor a herceg havi hétézer korona tartásdíjat biztosított számára. A hercegnő régi adósságait akkor rendezték, legnagyobb részét Fülöp herceg fizette ki őket, a hercegnő pedig elismerte, hogy volt férjének két millió koronával tartozik. Erről az összegről elismervényt adott, melyet akkor kellett volna beváltani, amikor a hercegnő királyi apja után átvessz az örökséget.

Mikor Lipót király meghalt, a hercegnő vonatkozott az adósságot kifizetni. Utalt arra, hogy a herceg a részére biztosított havi 7000 koronát nem fizette rendszeresen. Ebben az ügyben folytak a kiegyezési tárgyalások a herceg és a hercegnő képviselői között.

A herceg és a hercegnő most megegyeztek abban, hogy a hétézer koronás tartásdíjat Fülöp herceg egyszer és mindenkorra megváltja egy és egy negyed millió koronával, amelyet *kétmillió kövételéből vonnak le* a többi háromnegyed millió koronát ab-

ból a biztosítéki összegből fizették ki, melyet Lipót király halála után tett le Lujza hercegnő Fülöp herceg követelésének fedezésére. A kiegyezési okirat záró szakasza kimondja, hogy az elvált házastársak egyikének *sincs további követelése*. Az okiratot a herceg és a hercegnő is aláírta.

A ravasz utazó.

Jelenet a szállodában.

Makó, aug. 22.

Egyik makói szállodában a napokban egy nagyváradi utazó szállott meg.

Éjjel, amikor hazament a szalóba, szigorúan meghagyta a portásnak, hogy már reggel hétkor keltsék föl, mert sürgős üzleti dolgai vannak a városban.

— Melyik szobában tetszik lakni? Kérdezte a portás,

— Hat.

Ma reggel hét órakor a szolgál elkezdt dörömbözni a hatos ajtáján. Belülről egy dühös és álmos hang ordított ki:

— Mi az?

— Tessék fölkelni!

— Nem kelek föl!

— De már csak tessék.

— Menjen a pokolba maga... mindjárt megmondom kicsoda.

A szolgál már ismeri az efféle álmos urakat, akik gorombáskodnak, ha fölkeltek őket, de még jobban gorombáskodnak, ha nem keltek föl. Ezért tovább dörömbölt vagy öt percig.

Erre kinyílt az ajtó és azon háló ingben kiugrott egy vörös arcú, ripacsos orru, gubószemű ur és elkezdett olyan patáliát csapni, hogy az egész szálló felébredt.

Kiderült, hogy egészen más ember volt, mint akit föl kellett volna költeni. A szolgál az esetet elpanaszolta a portásnak, aki déltájban az étterem előtt elfogta a nagyváradi utazót.

— Ön rossz számot mondott be az éjjel. Ön az ötösben lakik, miért verette föl a hatos számú vendéget?

— Miért? Mert ott lakik — a konkurensen... akit azért verettem föl, hogy idegeesebb, rosszkedvűbb legyen, mint máskor és dobják ki onnan, ahol üzletet akar csinálni.

Ház eladás.

A Kálvin-utca 2806. számú sarkon levő házamat **eladom.**

Értekezhetni a fenti szám alatt

övez. **Lörinc Jánosné** val.

A csanádi ugarban **tizennyolc kat. hold föld tanyával** és a makói ugarban a dái oldalon **négy kat. hold föld kiadó.** Több évre haszonbérbe. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos

Kusz György

Megyeház-utca 2402. szám alatt.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Tanügy.

Iskolai értesítés.

A református iskolákba a beiratkozások szeptember 1, 2, 3 napjain ejtetnek meg délelőtt 8 órától 11-ig, délután 2 órától 4-ig terjedő időben.

Ez alkalommal az iskolaszéki elnökség a következőkre hívja fel a szülők figyelmét: 1. Minden szülő köteles magával hozni 30 fillér beiratási díjat, 20 fillért pedig a miniszter által legújabban elrendelt értesítő könyvecskére, bármelyik osztályba iratja be gyermekét. 2. Az első osztályba iratkozó növendékek szülei kötelesek magokkal hozni az anyakönyvi hivataltól kapott születési tanúsítványt. 3. *Figyelmestetnek azon szülők, kik az egyháztól gyermekeik részére tankönyv, vagy ruháségélyt óhajtanak nyerni, hogy ezt csak azon esetben kapnak, ha gyermekeiket a fent kitelt rendes időben iratják be.* Az erre vonatkozó kérés beiratkozás alkalmával az illető tanítónál bejelentendő. 4. Felmentés iránti kérvények az iskolaszéki elnökhöz, Bereczky László lelkészhez, vagy az igazgató-tanítóhoz Czirbus Istvánhoz szeptember hó 5-én déli 12-óráig beadandók. A később e tárgyban érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak. 5. A tanítás 5-én, az iskolai évet megnyitó ünnepélyes istentisztelet után kezdetik meg.

A reform. iskolaszék.

Felvétel az állami elemi iskolákba.

A makói m. kir. állami elemi népiskolák „Központi körzetében” az 1910/11-ik évre a felvételek f. évi augusztus hó 29, 30 és 31-én délelőtt 8—11-ig, délután 2—4 óráig tartatnak még és pedig:

a.) a *bellterületen levő Szegei és Eötvös utcai* iskolák tanítói felvételnek a Szegei utcai iskolai helyiségében a tantestület segítségével az igazgató által;

b.) a *küllerületen levő Járándszéli, Dái, Rákostanyaszéli, Rákostanyai, Mezöhegyesut-féli, Papháti és Leleuli* iskoláknál az illető osztálytanítók által.

c.) Minden tanuló hozza magával a múlt iskolai évi értesítő-könyvét, az I-ső osztályba lépők születési és oltási bizonyítványukat.

d.) Tandij nincs, de minden tanuló köteles felvételi díj czímen 50 fillért és az I-ső osztályba lépő tankötelesek, valamint a más intézetből átlépő azon tanulók, kiknek értesítjük a legújabban kiadott értesítőkönyvecskével nem egyezik, még 18 fillért értesítő árban fizetni.

e.) Minthogy az utca és pontos házzszám bemondása nagyon fontos, kívánatos, hogy a szülők személyesen vagy nagykorú családtagjaikkal irassák be gyermekeiket.

f.) A vidéki tanulók elszállásolását az igazgató ellenőrzi, tehát csakis annak tudta és hozzájárulásával szállásolhatók el az ilyen tanulók.

Makó, 1910 év aug. hó 15-én.

Tókos Iszák,
igazgató.

Értesítés.

A makói róm. kath. iskolákban az 1910—11. tanévi beiratások 1910. szept. hó 1-től 5-ig tartanak meg. Felhívjuk érdekelt szülőket, hogy gyermekeiket ezen idő alatt annnyival is inkább beirassák, mert a késedelem bírságot von maga után.

Beiratás alkalmával az első osztályba lépő új tanulók értesítő könyvecskére 12 fillért fizetnek. Azon tanulók, akik már iskolába jártak, kötelesek értesítő könyvecskét felmutatni. Akik azt elvesztették, másolatát az igazgatónál 1 koronáért kaphatják kézhez.

Beiratáskor a tanulók születési évét, hónapját és napját, valamint lakásuk utcanévét és a régi házsámát felelősség terhe mellett pontosan be kell mondani. Leghelyesebb, ha a szülők az anyakönyvi hivatalban vagy a parochián nyert tanúsítványt mutatják be az illető tanítónak.

Szept. 8-án 8 órakor a tanulók „Veni Sancte”-ra templomba vonulnak. A rendes előadások szept. hó 9-én veszik kezdetüket.

Makón, 1910 augusztus 10-én.

Az iskolaszék elnöksége.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtűzér.

(54)

Két menyegző.

Már két hónap telt el a bojár távozása óta és semmi levél nem érkezett tőle s így azt sem tudta, hová forduljon panaszával a házgondnoknő türelmetlen modoráért.

Végre életjelt adott magáról a bojár. Oroszországból jött a levél, a hol vasuti építkezési vállalatokba bocsátkozott és tudtára adta Etelkának, hogy évek mulhatnak el, míg vissza térhet Párizsba és semmi intézkedéseket nem tartalmazott levele Etelka helyzetét, jövőjét illetőleg. Semmi vigasztaló, semmi biztató nem volt abban, sőt az látszott a sorok között, hogy a bojár már megelégtelt a jó baráti viszonyt, hihetőleg egy újabb ismeretség kettészakította viszonyukat.

Azt nem is gyanította, hogy a házgondnoknője sűrűn levelez urával s hogy viselkedése Etelkával szemben egyenesen ura parancsa szerint történik.

De most, az egyetlen levél vétele után, ez a gyanuja nem volt minden alap nélküli.

Azt látta, tuata, hogy most már helyzete tarthatatlanná vált, talán napok, hetek választhatják el attól, hogy egyszerre azt az egyet-

len menedékszobácskát is bezárják előtte, a melyben a bojár meghúzódni engedte.

Ezek a sejtelmek rendkívül megrendítették az úgy is hanyatlani kezdő egészségét, mert különben is a régi fénynek, jó táplálkozásnak vége lett azóta, amióta egyedül maradt.

Elhatározta tehát, hogy nem várja be az időt, míg földöntutóvá tennék, hanem valami szolgálat ntán néz.

E végből felkeresett egy helyszerzői irodát, de itt igazolványokat, honossági okmányokat, szolgálati könyvecskét követeltek tőle, a mikkel Etelka egyáltalán nem rendelkezett.

Nem volt más hátra, mint hogy az iroda főnökének őszintén elmondta röviden kalandjait, miként jutott Párizsba, a minek egy hasonló beövetkeztét akarja megelőzni szolgálati ajánlata tételével, s kérte a főnököt, hogy házi zongoratanítónői állást szerezze neki gyermekek mellé.

(Folytatjuk.)

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„**Harmat**”

krémet

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálatanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó báj kölcsonöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szinben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél

Lukács Ferenc

„Megváltó” gyógyezertárában, **Aradi-u.**

Telefon szám 95.

Ház eladás.

A Szent Anna-utcában, 14. újszám alatt teljesen újonnan készült ház, mely áll: két utcai padolt szobából, elő szoba, konyha, kamra, mosókonyha, fás kamra és két tágas udvarral, a mellékhelyiségekkel együtt **szabadkézből örök áron ELADÓ.** Értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály legnagyobbított fotéri festék kereskedésében Óriási raktárt

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**
 Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.
 Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkenő **olajok és zsirok.** Saját készítettű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus — választékban.

ELADÓ

oo egy kellemes hangú oo **cimbalom.**
 — **Ára 70 korona.** —
 Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Eladó föld.

A gacsikai nagydűllőben Papp Lajos szomszédságában 2 3/4 hold föld **örök áron eladó.**
 Értekezhetni a tulajdonossal az arad-csanádi vasút mellett Állomás tér 6. szám alatt.

Mándoki Sándor.

Lapkihordók felvétetnek a

MAKÓI Független Ujság kiadóhivatalában.

Ház eladás.

A Návay Tamás-utca I. kerület 126. sz. ház két különálló lak házzal és nagy kerttel **ELADÓ.**
 Értekezhetni:

Tóth Imre
 — tulajdonossal —
 Kossuth-utca 159. szám alatt.
 — Ugyanott bor is van eladó. —

Értesítés.

Tévedés kikerülése végett tudatom Makó város és vidéke közönségével, hogy az az aradi-utcai Kovács-féle malmot nem én vettem meg, csak egy hasonló nevű egyén, kivel sem rokonságban, sem ösmeretségben nem vagyok.

Teljes tisztelettel:

Soós Lajos
 Zöldfa-utcai hengeralmi tulajdonos.

Ugyanott felvétetik egy szorgalmas molnár segéd és egy munkás ember, éves állásra mindeneknek.

Ház eladás.

Az Arany János utca 57. sz. alatti ház **eladó** vagy október **kiadó.**
 1-től haszonbérbe.
 Bővebben értekezhetni:

Kiss Sándor
 tulajdonossal.

Iskolai könyvek bekötését

a legerősebb angol vászon kötetben a legolcsóbb árban készíti

Bodor Sándor
 könyvkötő.

A Zsidó iskola mellett. Ugyanott egy fiú fizetéssel **TANONCNAK** felvétetik.

Sok pénzt

takarít meg

ha hirdetéseit

kizárólag a

Makói

„Független Ujság”-

ban közli.

Fegyverjavító műhely Makó ooo Szent-István tér. ooo

Műhelyemben gyárilag végzek **fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat.** Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve.

Ugyanott ügyes fiúk **TANONCUL** felvétetnek.

Tisztelettel:

Nalász Károly
 fegyverműves.

HAZELADÁS.

Báró Erdélyi:(Nagy-Orosz) utcai két belteleki épület a görög katolikus temető közelében királyhegyesi utvonallal egybekötött, kövezett ut mentén, igen nagy közlekedési helyen lévő, **Fekete Dániel-féle**, 49 népsorszámu **SAROK HÁZ**, melyben van 4 utcai padolt szoba, bolt és koresma helyiséggel, 3 konyha. 2 élés kamra, 1 pincze, alsóudvari lakás 1 szoba és konyhával **örök áron ELADÓ** vagy **KIADÓ.**
 — — — — —
 Értekezhetni: — — —

Gerzánics István és György tulajdonosokkal, Kossuth-utca 14 sz. a. Buza István vendéglőjénél.

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni, vagy eddig elért forgalmát emelni akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI

FÜGGETLEN UJSÁG

5400 példányban megjelenő

politikai napilap **hirdetési rovatát.**

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.